

Yayın Tarihi: 10.06.2022 - Yazar: Ferdi Asım Hellaç

Ödenen sigorta primleri geri alınabilir mi?

Özel veya kamu işverenleri çalıştırdıkları işçi veya memurlar için Kanunda belirtilen şartlarda ve oranlarda kendileri ve işçileri veya memurlar adına prim yatırmakta ayrıca bakım kapsamındaki kişiler de kendi adlarına SGK'ya sigorta primi yatırmaktadır. Belirli şartların varlığında halinde ödenen bu sigorta primlerinin geri alınması mümkün olabilmektedir. Ayrıca da bu durumlar açıklanmaktadır.

1-Yaşlılık Toptan ödenmesi

5510 sayılı Kanun'un 31 inci maddesine göre yaşlılık toptan ödemesi, Kanun'un 4/1-(a), 4/1-

ve bu Kanuna göre ilk defa 4/1-(c) bentleri kapsamında sigortalı olanlardan,

Çalıştığı işten ayrılan, işyerini kapatan veya devreden,

5510 sayılı Kanununun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen yaş şartını (kadınlar için 58, erkekler için 60 yaş) doldurduğu halde malullük ve yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanamayan, sigortalılara yapılacaktır.

Yaşlılık toptan ödemesi talebinde bulunan 4/1-(a) ve 4/1- (b) sigortalılarının 4/1-(a) sigortalılarının çalıştığı işten ayrıldıktan, 4/1-(b) sigortalılarının işyerini kapattıktan veya devrettikten sonra kendisinin veya varsa vekilinin veyahut vasisinin ilgili üniteye veya 4/1-(c) sigortalılarının kendisinin veya varsa vekilinin veyahut vasisinin 236 Kamu Görevlileri Emeklilik Daire Başkanlığı'na örneği SGK tarafından hazırlanan Gelir/Aylık/Ödenek Talep Belgesi ile başvurması yeterli olacaktır.

Yaşlılık toptan ödemesinin tutarı, Sigortalı;

4/1-(a) ve 4/1-(c) kapsamında ise kendi adına bildirilen,

4/1-(b) kapsamında ise kendisinin ödediği, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin (%20) her yıla ait tutarının;

5510 sayılı Kanunda açıklanan hesaplama yöntemleriyle toptan ödeme şeklinde verilecektir.

Kısa vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortası primleri toptan ödeme yoluyla ödenmeyecek ayrıca, sigortalının hizmet borçlanmaları da yıllık toptan ödemesine dahil edilmeyecektir.

Toptan ödeme yapıldıktan sonra yeniden çalışmaya başlayan sigortalıların toptan ödeme tarihinden sonra geçen çalışmaları talepte bulunmaları halinde toptan ödeme şeklinde verilecektir.

2-Ölüm Toptan Ödemesi

5510 sayılı Kanun'un 36 ncı maddesi gereğince, 4/1-(a) ve 4/1-(b) kapsamındaki sigortalılar ile Kanuna göre ilk defa 4/1-(c) kapsamında sigortalı olanlardan, ölen sigortalıların hak sahiplerine ölüm aylığı bağlanamaması durumunda ölüm tarihi esas alınmak kaydıyla , 4/1

(a) ve (c) bentleri kapsamında ise kendi adına bildirilen, (b) bendi kapsamında ise ödediği malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primleri, 5510 sayılı Kanun'da açıklanan hesaplama yöntemleriyle sigortalının hak sahipliği şartlarını taşıyan eşine, çocuklarına, ana ve babasına yine Kanunda belirtilen hisseler oranında verilecektir.

Ölüm toptan ödemesi yapılabilmesi için, eşi, çocuk, ana ve babaya ölüm aylığı bağlanmasında aranan şartların mutlaka yerine getirilmiş olması gerekmektedir olup, bu şartları taşımayan hiçbir hak sahibine toptan ödeme yapılmayacaktır.

Hak sahiplerine yapılacak toptan ödemenin toplam sigortalıya yapılacak toptan ödeme tutarını geçemeyecek, bu sınırların aşılması için gerekirse hak sahiplerinin hisselerinden orantılı olarak indirim yapılacaktır.

Ölüm toptan ödemesi yapılabilmesi için, hak sahiplerinin örneği SGK tarafından hazırlanan Gelir/Aylık/Ödenek Talep Belgesi ile ilgili SGK ünitesine başvurular yapılır. Anılan belgeye malul çocuklar için sağlık kurulu raporu eklenecektir. Lise ve dengi öğrenime devam eden hak sahibi erkek çocukların Milli Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulunda kayıtlı öğrenci bilgilerine

istinaden işlemleri ayrıca öğrenci belgesi istenmeksizin sonuçlandırılacaktır.

Kısa vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortası primleri toptan ödeme yoluyla ödenmeyecek, ancak sigortalının sağlığında yapması olduğu hizmet borçlanmaları hak sahiplerine ödenecek ölüm toptan ödemesine dahil edilecektir.

3-Tavan Aşan Primlerin İadesi

5510 sayılı Kanun'un 82 nci maddesinin dördüncü fıkrasında, "Sigortalıların bu Kanun'un 53 üncü maddesine göre belirlenen aynı sigortalılık haline tâbi olacak şekilde birden fazla işte çalışması nedeniyle Kuruma ödenen primler toplamı, bu sigortalılık hali için belirlenen prime esas kazanç üst sınırı üzerinden hesaplanacak miktarı aşarsa, aşan kısmın tamamı, sigortalının talebi üzerine en geç talep tarihini takip eden ay içinde hissesi oranında sigortalıya defaten geri ödenir. Geri verilen primler için ayrıca gecikme cezası ve gecikme zammı ile faiz ödenmez." hükmü yer almaktadır.

Bu doğrultuda sigortalıların SGK'ya bildirilecek sigorta primine esas kazanç tutarı, prime esas kazanç alt sınırı ve 7,5 katı aşımayacaktır. Söz konusu 7,5 kat sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlerce yurtdışındaki işyerlerinde çalıştırmak üzere götürülen Türk işçileri için günlük prime esas kazanç üst sınırı, günlük asgari ücretin 3 katı olarak uygulanacaktır.

e-Bildirgede sigortalıların gün ve kazançları bildirilirken prime esas kazanç üst sınırı üstünde bildirim yapılmasına izin verilmemektedir. Ancak gerek part-time çalışmaları nedeniyle, gerekse aynı sürelerde birden fazla işyerindeki çalışmaları nedeniyle, aynı ayda birden fazla işyerinde çalışılan ve birden fazla işyerinden bildirilen sigortalıların prime esas kazançlarının toplamı prime esas kazanç üst sınırı (tavan) zaman zaman aşılabilmektedir

Örnek: (A) sigortalı 2021 yıl Ocak ayında (B) işyerinde 20 gün çalışmış ve 12.000,00 TL

(C) işyerinde ise 30 gün çalışmış ve 20.000,00 TL ücrete hak kazanmıştır. Söz konusu sigortalının prim gün sayısı her ne kadar 50 olsa da 30 gün olarak kabul edilecek olup bu durumda sigortalının, ay içindeki 30 güne karşılık gelen toplam kazancı; 12.000,00 TL + 20.000,00 TL = 32.000,00 TL, 30 günlük üst sınırı (26.831,40 TL'yi) aşmış olacaktır. Sigortalının talebi halinde tavanı aşan kısmın iadesi yapılacaktır.

Tavan? a?an kazançlar?n iadesi s?ras?nda i?veren hissesine ait primlerin iadesi söz konusu olmad??? gibi, sigortal? hissesine isabet eden tutarlar için kanuni faiz de ödenmeyecektir. Tavan? a?an kazançlar?n?n iadesi hususunda talepte bulunmu? sigortal?lara; tavan? a?an kazanc?n?n %14 oran?ndaki sigorta priminin (%9 MYÖ Primi ve %5 GSS Primi) ve %1 oran?nda i?sizlik sigortas? priminin iadesi yap?lacakt?r. Öte yandan Sosyal Güvenlik Destek Primi kapsam?nda çal??an sigortal?lar?n tavan? a?an kazançlar?n?n iadesi hususunda talepte bulunmu? olmas? halinde; tavan? a?an kazanc?n?n %7,5 oran?ndaki prim tutar? iade edilecektir.

4-Yanlış ve Yersiz Alınan Primlerin İadesi

5510 sayılı Kanun'da ve ikincil mevzuatında yanlış ve yersiz alınan primler konusunda yeterli açıklama bulunmamaktadır. Uygulamada, prime tabi tutulmayacak ödemelerin prime tabi tutulması, yanlış belge türünden bildirim, muaf olunan sigorta prim türünden prim alınması, çakışan hizmet süreleri gibi durumlar yanlış ve yersiz alınan primler olarak adlandırılmaktadır.

5510 sayılı Kanun'un 89 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında; “Yanlış veya yersiz alınmış oldu?u tespit edilen primler, alındıkları tarihten on yıl geçmemiş ise, hisseleri oran?nda i?verenlere, sigortal?lara, iste?e ba?lı sigortal?lara veya genel sa?lık sigortal?lar?na veya hak sahiplerine kanunî faizi ile birlikte geri verilir. Kanunî faiz, primin Kuruma yatırıldığı tarihi takip eden ay başından, iadenin yapıldığı ayın başına kadar geçen süre için hesaplanır. Ancak Borçlar Kanunu'nun 65 inci maddesi hükmü saklıdır.” Düzenlemesi yer almaktadır. Bu doğrultuda söz konusu primlerin ilgililere iade edilebilmesi için,

Primlerin tahsil edildiği tarihten talep tarihine kadar 10 yıllık sürenin geçmemiş olması,

İşyerinin bağlı bulunduğu sosyal güvenlik il müdürlüğüne/ merkezine yazılı talepte bulunulması,

5510 sayılı Kanunun 53 üncü maddesi hükmü gereği sigortalı?k statülerinde meydana gelen çakışma sonucu, çakışan hizmet süreleri iptal edilmesi gereken 5510 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında ödenen primlerin sigortalı ile i?veren arasında kurulan hizmet akdi karışıklığında zorunlu olarak ödenmekte olması nedeniyle i?verenlerin SGK'ya ödemi? oldukları bu kapsam?ndaki çakışan hizmet sürelerine ilişkin primler ile sigortalı bildirimlerine dair belge türü de?işikliği sonucu oluşan fark tutarlar yanlış veya yersiz tahsil edilen primler kapsamında kabul edilmemektedir. Bu nedenle bu kapsamdaki primler faiz uygulanmaksızın ilgililere iade

edilmektedir.

Sayg?lar?m?zla...

[SGK Genelgesi 2018/18 "Otomatik Tescil Edilen İnşaat İşyerlerinde Araştırma İşlemi"...](#)>>> [SGK Genelgesi 2020/20 "??veren ??lemleri Genelgesi"...](#)>>>

Kaynak: TÜRMOB

Kaynak : <https://hellac.com/blogdetay/odenen-sigorta-primleri-geri-alinabilir-mi>

Erişim Tarihi : 10.06.2026